

Motion till riksdagen 2019/20:378

av Tobias Andersson m.fl. (SD)

Stärkt trygghet för Sveriges butiksägare

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att företrädare för verksamheter som medvetet befattar sig med stöldgods bör beläggas med näringsförbud och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Tullverket bör ges i uppdrag att ytterligare intensifiera sitt arbete mot den organiserade kriminaliteten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka Tullverkets förmåga att eftersöka och hantera illegal utförsel och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag som gör det betydligt lättare än i dag att få tillstånd till kameraövervakning kring butiker och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett tillträdesförbud och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning kring åtgärder för hur vi stärker tryggheten för Sveriges butiksägare och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett växande problem för många butiksägare inom t.ex. dagligvaruhandel är kriminalitet såsom stölder, hot och våld. Bara under tredje kvartalet 2018 utsattes nästan varannan butik för brott enligt Svensk Handel, och många butiksägare har till och med tröttnat på att anmäla brott. I många fall är också området utanför affären samlingsplats för kriminella där droghandel sker mer eller mindre öppet, vilket gör att många kunder håller sig därifrån.

Väpnade rån och hotfullt beteende mot affärsidkare och personal har på sina håll blivit vardag. Detta särskilt i eller i anslutning till Sveriges allt fler s.k. utanförskaps-

områden. Många gånger verkar det som att rättssamhället kapitulerat då många kriminella fortsatt kan begå dessa brott trots att deras identitet och deras metoder är mer eller mindre kända. Det kan handla om stöldräder från organiserade ligor, men det kan också vara personer som stjälar för att finansiera ett missbruk. Det finns dock väloljade strukturer för handel med stöldgods där varor kan stjälas i en butik för att sedan säljas i en närliggande. En upplevd uppgivenhet har på vissa områden brett ut sig och resulterat i vad som i media beskrivits som en flykt av handlare.

För att få bukt med denna allt mer utbredda problematik kommer ett batteri med förslag krävas, både specifika åtgärder för Sveriges fysiska butiker av olika slag men även allmänna straffskärpningar.

Krafttag mot hälerinätverken

Om man på riktigt ska komma åt de professionella stöddligorna krävs krafttag mot hälerinätverken och deras verksamhet. Genom att vidta åtgärder mot de som befattar sig med stulna varor kan vi även stävja stölderna. Företrädare för verksamheter som medvetet befattar sig med stöldgods bör därför beläggas med näringsförbud. För att ytterligare motarbeta de professionella stöddligorna måste möjligheterna att frakta ut stöldgodset ur landet kraftigt begränsas. Här krävs att Tullverket ges i uppdrag att ytterligare intensifiera sitt arbete mot organiserad kriminalitet, samt ges förmåga att eftersöka och hantera illegal utförelse i högre utsträckning.

Utöver detta återfinns en problematik i att unga lagöverträdare inleder sin kriminella bana med enklare brott som snatteri och stöld från olika butiker, ibland på eget initiativ och ibland direkt uppbackade av kriminella gäng. I de fall det rör sig om icke straffmyndiga ungdomar inkopplas endast socialtjänsten, vilket sällan är tillräckligt för att stävja den faktiska kriminaliteten. Vår politik rörande unga lagöverträdare kan på riktigt komma till rätta med denna problematik och stärka tryggheten för de näringsidkare som idag upplever en uppgivenhet som en konsekvens av att deras förövare inte straffas.

Underlätta för kameraövervakning

Ett ytterligare steg i att stärka tryggheten för dessa näringsidkare är att underlätta deras tillståndsprocess rörande kameraövervakning. Utökad kameraövervakning i butiker verkar avskräckande för de som ämnar begå brott men syftar även till att underlätta polisutredningarna i de fall brott har begåtts. En undersökning från Livsmedelsförbundet visade dessutom att 89 % av respondenterna uppgav att de hade förståelse för att butiker sätter upp kameror. Som nämndes ovan är det ofta näringsidkare i utanförskapsområdena som är extra utsatta för denna form av kriminalitet och i de fallen tenderar det röra sig om återkommande brottslighet. Ett specifikt förslag som hade kunnat underlätta för den enskilda näringsidkaren att agera mot de som gång på gång begår brott vore tillträdesförbud för de som betar sig hotfullt eller stjälar vid upprepade tillfällen.

Under början av 2019 överlämnades promemorian Straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott och vissa andra brott som innehåller förslag på lagstiftning kopplat till tillträdesförbud. Det är enligt vår uppfattning angeläget att skyndsamt gå vidare med dessa skarpa lagförslag.

De ovan givna förslagen skulle vara ett steg i rätt riktning mot ett tryggare företagsklimat för Sveriges butiksägare. Vi anser dock att vi måste gå till botten med vilka övriga åtgärder som krävs för att på riktigt förändra och förbättra dagens situation. Därför vill vi se en utredning på området som berör samtliga relevanta aspekter gällande butiksägares trygghet och möjlighet att ostört bedriva sin verksamhet.

Tobias Andersson (SD)

Mattias Bäckström Johansson (SD)

Eric Palmqvist (SD)

Josef Fransson (SD)